

ชื่อเรื่อง : การจัดการความรู้กับการนวดแผนไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก
จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เขียน : จิตรีรัตน์ อมรวิสุธัญย์ , ดารารัตน์ รุ่งเรือง , รพีพรรณ อยุธยา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักร์ พันธุ์เพชร

ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการจัดการความรู้กับการนวดแผนไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการเก็บข้อมูลแบบกึ่งมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงกระบวนการจัดการความรู้ของผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก และทราบถึงบทบาทของภาครัฐที่เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ ให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพนวดแผนไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐผู้มีหน้าที่ในการดูแลสนับสนุน จำนวน 9 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอาชีพนวดแผนไทย 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบกึ่งมีส่วนร่วมกับเป็นหลัก

จาก ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการอาชีพนวดแผนไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีกระบวนการจัดการความรู้ครบทั้ง 4 กระบวนการ ของวงจรการสร้างความรู้ ที่เรียกว่าเกลียวความรู้ (Knowledge Spiral) ดังนี้ คือ กระบวนการ Socialization โดยการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่ม กระบวนการ Externalization โดยการรับการถ่ายทอดจากวิทยากร ศึกษาจากเอกสาร ตำราจากที่ได้จากการเข้ารับการอบรม และกระบวนการ Internalization โดยการนำความรู้ที่ศึกษาไปปรับใช้ในการปฏิบัติจริง โดยนวดให้แก่ผู้มารับบริการ และกระบวนการ Combination ซึ่งเป็นวิธีการประมวลความรู้ที่ได้เรียนรู้มาผนวกกับประสบการณ์ และสังเคราะห์รวบรวมสร้างเป็นความรู้ประเภท Explicit knowledge ใหม่ ๆ เช่น เทคนิคการนวดใหม่ ๆ แต่กระบวนการทั้ง 4 มีสัดส่วนในการจัดการความรู้ที่ไม่เป็นไปตาม

ความเหมาะสมที่ควรจะเป็น เพราะสัดส่วนของกระบวนการ Combination เป็นกระบวนการที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง มิได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการนี้ ซึ่งกระบวนการ Combination ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ในการวางแผนไทยให้เกิดเป็นเกลียวความรู้ที่สูงขึ้นต่อไป และเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ของอาชีพวางแผนไทย

ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการความรู้ให้แก่ ผู้ประกอบอาชีพวางแผนไทย ซึ่งให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ ด้านสมรรถนะหลัก และความรู้ด้านสมรรถนะเสริม แตกต่างกันไปตามภารกิจหลักของหน่วยงาน คือ เทศบาลนครพิษณุโลก ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่เน้นการดูแลสนับสนุนด้านบริหารจัดการ และสนับสนุนการจัดการความรู้ด้านสมรรถนะเสริม มากกว่าความรู้ด้านสมรรถนะหลัก ส่วนโรงพยาบาลพุทธชินราชและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรม ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เน้นการจัดการความรู้ด้านสมรรถนะหลัก มากกว่าความรู้ด้านสมรรถนะเสริม โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนให้เกิดวงจรการสร้างความรู้ ที่เรียกว่า Knowledge Spiral ที่สอดคล้องและรองรับกับนโยบายของหน่วยงาน

Title : The Knowledge Management of Thai Traditional Massage
in Phitsanulok Municipality Area

Author : Thitirat Amornwasuthun, Dararat Rungrueng,
Rapeepan Yookum

Adviser : Asst. Prof. Dr. Jak Punchoopet

Type of Degree : Independent Study Master of Public Administration
(Public Policy) Naresuan University, 2006

Abstract

The study of Knowledge Management with Thai Traditional Massage in Phitsanulok Municipality Area, which is the qualitative study by using in-depth interview and semi-participatory to research data, so the purpose for learn to Knowledge Management of Thai Traditional Massage Process of the practitioners in Phitsanulok Municipality and learn to the role of the government sector in supporting and promoting the knowledge management for the practitioners in Phitsanulok Municipality.

The examining group who concern to the subject of research such as the office supporter of the government sector about 9 persons and the practitioners of Thai Traditional Massage about 21 persons. For the explorer is a form to in-depth interview and semi-participatory notice.

The find out that the practitioners in Phitsanulok Municipality can perform all four processes of knowledge creation circle which called that "knowledge Spiral" as follows the Socialization process by sharing knowledge among group, the Externalization process by receiving outside sources like instructors or any documents from conference and seminar, the Internalization process by apply the knowledge and practice for serve to clients, and the Combination process which compile the knowledge to supplement with the experience and becomes to the Explicit knowledge consisting of new technique in massaging. However the four processes as above was ignore from the

government sector and the practitioners which the new knowledge is regarded as the most important process for the development of Thai traditional massage and new innovation for the Thai traditional massage as well.

The role of government sector playing in supporting and promoting to the practitioners can be divided into 2 points; core competency and supporting competency. The Phitsanulok Municipality, a local administration, gives the emphasis on administration and management along with the knowledge of supporting capacity while Buddhajinaraj hospital, Provincial Health Office and Thai Traditional Health Kamalaasaram Center under the ministry of Health gives the importance to the main capacity by providing several activities which supports the process of creating knowledge called that "Knowledge Spiral" which is in accordance with the department policy.

